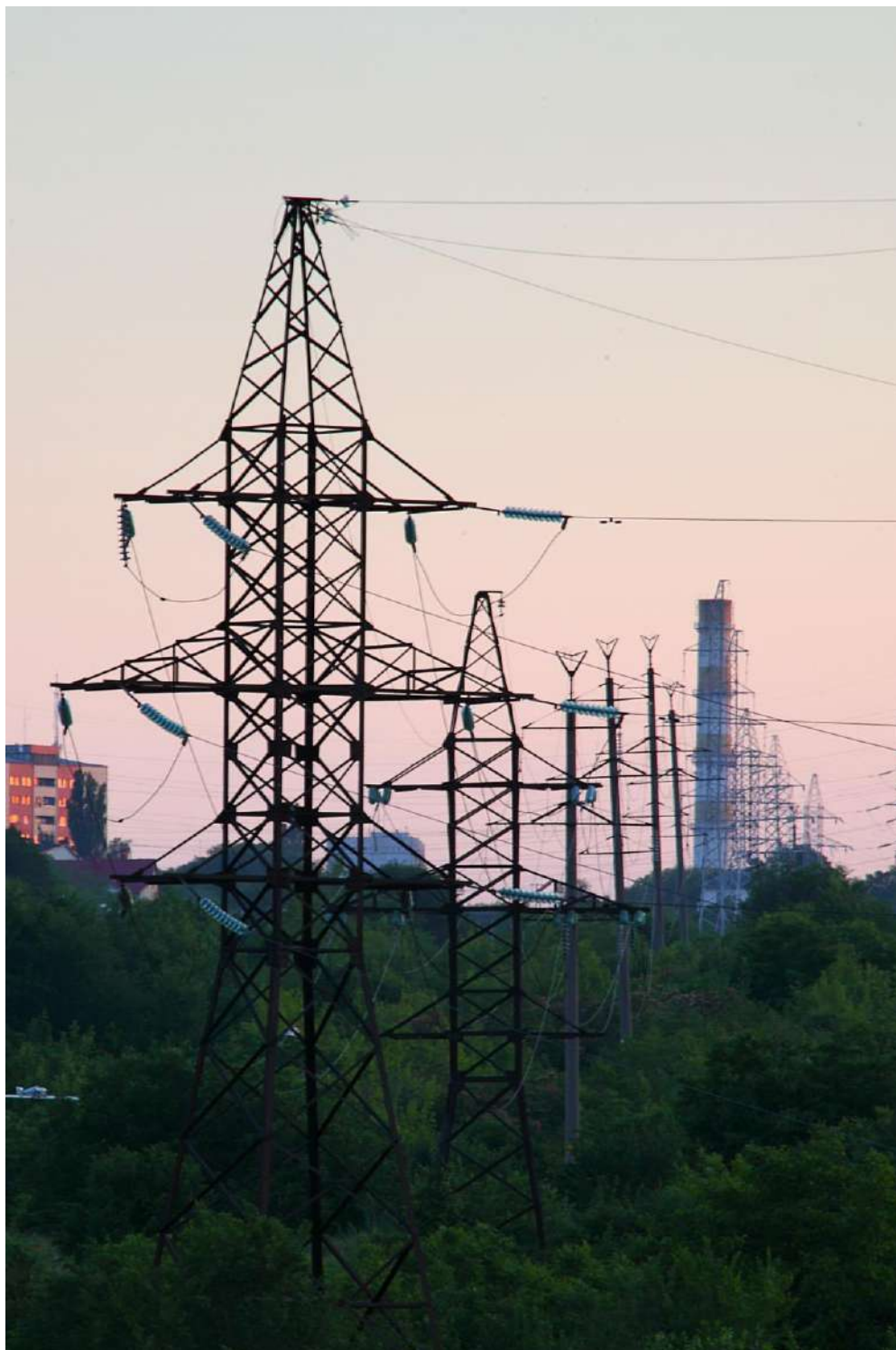

RAPORT ANUAL
privind activitatea desfășurată de către operatorul sistemului de distribuție
Î.C.S. "Premier Energy Distribution" SA

Perioada: Anul 2023

CUPRINS

1. Prezentare generală a întreprinderii Î.C.S. „Premier Energy Distribution” SA.....	3
2. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.....	6
3. Indicatorii tehnico-economici aferenți activității de distribuție a energiei electrice.....	7
4. Calitatea serviciului de distribuție a energiei electrice.....	8
5. Plan de investiții.....	11
6. Măsurile de acoperire a sarcinii de vârf, consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție.....	13

1. Prezentare generală a întreprinderii ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este cel mai mare operator privat al sistemului de distribuție a energiei electrice din Republica Moldova. Întreprinderea prestează servicii în 20 din cele 37 de raioane administrative și în municipiul Chișinău, pe o suprafață de circa 70% din teritoriul țării, distribuind energie electrică pentru cele peste 947.000 de locuri de consum din centrul și sudul țării (Figura 1).

Figura 1. Harta activității de distribuție a energiei electrice ÎCS „Premier Energy Distribution” SA

Activitatea entității pe piața energetică din Republica Moldova a început la 7 februarie 2000, când grupul spaniol Union Fenosa International a achiziționat printr-un tender internațional trei din cele cinci întreprinderi de distribuție și furnizare a energiei electrice, gestionate de stat până în acel moment, expuse spre privatizare printr-o ofertă a Guvernului. Cu scopul eficientizării tuturor operațiunilor de distribuție și furnizare a energiei electrice, în anul 2008 cele trei întreprinderi au fuzionat sub denumirea unică de Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. Cu această identitate unică întreprinderea a continuat să facă parte din grupul internațional Gas Natural Fenosa, rezultat în urma fuziunii în Spania a entităților Union Fenosa și Gas Natural, cu denumirea socială Gas Natural SDG.

De la 1 ianuarie 2015, acționând în conformitate cu prevederea legală, stipulată în particular în art. 54 alin. (5) al Legii cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII din 23.12.2009, Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. a separat legal activitatea de distribuție a energiei electrice de activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate. Astfel, activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate a fost asigurată în contuare de către întreprinderea nou creată Î.C.S. Gas Natural Fenosa Furnizare Energie S.R.L., fiind succesor de drept al Î.C.S. Red Union Fenosa S.A.

În anul 2018, în urma unui rebranding global, Gas Natural Fenosa devine Naturgy. Schimbarea nu s-a extins asupra întreprinderii moldovenești și aceasta a continuat să activeze în cadrul grupului spaniol Naturgy cu aceeași denumire și identitate vizuală.

În anul 2019, în legătură cu finalizarea tranzacției de vânzare-cumpărare a întreprinderii Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. dintre grupul spaniol Naturgy și grupul internațional Duet Private Equity Limited, întreprinderea privată de distribuție din Republica Moldova a fost înregistrată cu denumirea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și cu o identitate vizuală nouă.

În prezent, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este parte a grupului Emma Capital, un important jucător pe piața energetică din regiune, care dispune de afaceri în sectorul energetic din Republica Moldova și România, susținând și participând activ în procesul de tranziție energetică și promovând energia regenerabilă și alte proiecte importante care permit dezvoltarea energiei verzi, diversificarea surselor de furnizare a energiei electrice, precum și consolidarea securității energetice a Republicii Moldova.

Întreprinderea continuă să fie deschisă pentru colaborare în scopul promovării valorilor pro-europene și internaționale și a unui climat de investiții transparent și propice prosperării pentru toți agenții economici din țară. Marca Premier Energy Distribution a fost lansată în Republica Moldova pe 11 decembrie 2019. Aceasta s-a poziționat ca o marcă internațională, proiectată spre viitor și axată pe inovație, accesibilitate, energie curată și bunăstare pentru oameni.

Întreprinderea dispune de o experiență europeană vastă, activează în domeniul electroenergetic al Republicii Moldova de peste două decenii, implementând cele mai bune practici și standarde europene de gestiune. Pentru sporirea eficienței și a calității serviciilor în perioada 2000 – 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a investit peste 344 de milioane de euro în modernizarea și extinderea rețelelor electrice. Dincolo de beneficiile evidente pentru clienți și de efectul pozitiv asupra rezultatelor operaționale ale companiei, acest efort se reflectă și în contribuția directă la dezvoltarea economiei moldovenești.

Angajamente pentru securitate și sănătate: În conformitate cu angajamentul său pentru securitate și sănătate, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a continuat activitățile sale de instruire și promovare activă a principiilor de securitate și sănătate cu scopul asigurării securității și sănătății angajaților proprii și a personalului antreprenorilor cu care colaborează pentru prevenirea accidentelor la locul de muncă.

Cele 5 principii de prevenire a riscurilor ocupaționale ale întreprinderii sunt:

- ✓ Nimic nu este mai important decât securitatea și sănătatea.
- ✓ Orice accident poate fi evitat.
- ✓ Toți angajații trebuie să planifice și să execute lucrările ținând cont de securitate.
- ✓ Securitatea este o responsabilitate individuală.
- ✓ Securitatea este o responsabilitate a conducerii

În afară de securitate, se pune accent și pe asigurarea sănătății la locul de muncă. În acest scop au fost implementate măsuri de reducere a indicilor bolilor profesionale, a celor cauzate de condițiile de muncă și absenteismului pe caz de boală.

Societatea are implementat standardul internațional privind Sistemul de Management al Sănătății și Securității Ocupaționale ISO 45001:2018. Astfel, pentru urmărirea respectării întocmai a cerințelor standardului și a normelor de securitate și sănătate în muncă și în 2023 a fost realizat auditul intern și auditul extern. Urmând cerințele standardului ISO 45001:2018, întreprinderea își stabilește anual o serie de obiective privind securitatea și sănătatea în muncă.

Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor : ÎCS „Premier Energy Distribution” SA conștientizează care este impactul asupra mediului produs de activitățile sale, motiv pentru care societatea acordă o atenție specială protecției mediului înconjurător și utilizării eficiente a resurselor naturale pentru satisfacerea cererii energetice. În ceea ce privește mediul înconjurător, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA acționează dincolo de îndeplinirea cerințelor legale și a altor cerințe cu privire la mediu, pe care le adoptă în mod voluntar, implicându-i pe furnizori, lucrând cu diverse grupuri de interes și promovând utilizarea responsabilă a energiei.

Întreprinderea acordă o atenție deosebită protecției mediului și utilizării eficiente a resurselor naturale necesare pentru satisfacerea cerințelor clientului și a celor legale.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA se ghidează în plan local și aplică „Politica de responsabilitate social corporativă”, care include un angajament clar de protecție a mediului ambiant. De asemenea, pentru îmbunătățirea gestionării aspectelor de mediu în cadrul întreprinderii a fost implementat și certificat sistemul de management de mediu în conformitate cu cerințele ISO 14001:2015. La fel, periodic au loc audituri interne și externe în scopul identificării măsurilor preventive și îmbunătățirea continuă a proceselor.

Angajament pentru societate: În calitate de agent economic pe piața energetică a Republicii Moldova, operatorul de distribuție ÎCS „Premier Energy Distribution” SA se poziționează ca o întreprindere angajată în dezvoltarea economică și socială a țării. Corespunzător, își concentrează în acest scop cunoștințele, capacitatea de gestionare și creativitatea, la fel, alocă o parte a beneficiilor pentru investiții sociale. Menținerea unui dialog fluid și permanent cu societatea îi permite întreprinderii să identifice și să cunoască așteptările și interesele comunității în care operează. În funcție de acestea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA reușește să-și ajusteze strategiile de implicare în dezvoltarea acesteia, precum și, important, să ofere cel mai adecvat răspuns nevoilor comunității.

Angajament pentru persoane: Pentru ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este esențial să promoveze un mediu de lucru de calitate, bazat pe respect, diversitate și dezvoltarea personală și profesională. De asemenea, întreprinderea dispune de un Cod Etic, care stabilește normele ce vor dicta comportamentul etic al tuturor angajaților în activitatea lor de zi cu zi și, în special, în ceea ce privește relația și interacțiunea acestora cu toate grupurile de interes.

Integritate și transparență: ÎCS „Premier Energy Distribution” SA consideră că încrederea clienților săi, a specialiștilor săi, a furnizorilor și antreprenorilor, a acționarilor, a investitorilor și finanțatorilor, a autorităților de reglementare și a altor agenți ai pieței și ai grupurilor sociale, se bazează pe integritate, înțeleasă ca mod de acțiune etic, onest, responsabil și cu bună credință al fiecărei persoane, care lucrează în cadrul și pentru grup.

Etica și onestitatea, angajamente ale conducerii companiei, constituie fundamentul declarației misiunii, viziunii și valorilor, a planurilor sale strategice, precum și a Politicii de Responsabilitate Socială Corporativă.

Criza încrederii în societate din ultimii ani necesită toată atenția companiei pentru a contribui la îmbunătățirea percepției grupurilor de interes în piețele în care operează aceasta, pe baza principiilor etice ale ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, precum și a angajamentului de a consolida cele mai bune comportamente și practici în mediile de activitate, în așa fel încât aceasta să contribuie la dezvoltare și progresul social.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA face față provocărilor în materie de integritate prin intermediul unei abordări a gestiunii bazată pe diverse proceduri, politici și instrumente specifice, încadrate în Codul Etic al companiei.

Aceste elemente au menirea să asigure respectarea de către angajați și furnizori a legislației și a standardelor aplicabile în toate activitățile companiei. De asemenea, acestea își propun, să genereze în toate subdiviziunile un comportament impecabil, bazat pe valorile etice și angajamentele formale de conduită, precum și, să prevină și să detecteze orice formă de abatere în viitor.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a stabilit câteva Programe de Integritate Corporativă care garantează îndeplinirea obiectivelor anterioare. Aceste programe sunt:

- Model de gestiune a Codului Etic;
- Politici și planuri antifraudă și anticorupție;
- Politici fiscale;
- Politica Drepturilor Omului.

✓ **Licența**

Compania deține licență exclusiv pentru desfășurarea activității de distribuție a energiei electrice (Tabelul 1.1).

Tabelul 1.1. Licența de distribuție a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA

Denumire	Adresa juridică	Numărul și data înregistrării întreprinderii	Codul fiscal	Seria, numărul licenței	Termen de valabilitate a licenței
ÎCS Premier Energy Distribution SA	MD-2024, mun. Chișinău, str. Andrei Doga 4	nr.1003600015231 27.04.2000	1003600015231	AC 001428	21.07.2025

2. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice sunt calculate în conformitate cu "Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice nr. 64/2018 din 22.02.2018" aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE).

Valoarea tarifului de distribuție a energie electrice a fost actualizat pe parcursul anului de referință de 2 ori. În tabelul de mai jos se indică valorile tarifelor de distribuție aprobate și aplicate pe parcursul anului 2023 :

Tabelul 2.1. Valorile tarifelor de distribuție în 2023, bani/kWh

Nivelul tensiunii	nr.1006 din 31.12.2022	nr.423 din 07.07.2023
Prin rețelele electrice de distribuție de înaltă tensiune (35; 110 kV)	3	2
Prin rețelele electrice de distribuție de medie tensiune (6; 10 kV)	22	19
Prin rețelele electrice de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV)	74	62

La baza calculării tarifelor menționate se regăsesc următoarele componente-cheie:

- Costurile procurărilor de energie electrică în scopul acoperirii consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție.
- Amortizarea anuală a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale utilizate pentru desfășurarea activității de distribuție.
- Cheltuielile aferente activității de distribuție a energiei electrice, inclusiv:
 - ✓ Costurile de întreținere-exploatare a rețelelor electrice de distribuție;
 - ✓ Costurile legate de evidența energiei electrice distribuite;
 - ✓ Alte cheltuieli.
- Devierile tarifare, care reprezintă o corecție a veniturilor întreprinderii din anul 2023.
- Rentabilitatea determinată reieșind din rata reglementată de rentabilitate și valoarea netă a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale aferente activității de distribuție a energiei electrice.

În continuare, se prezintă structura tarifului mediu de distribuție pentru anul 2023 reieșind din componentele enumerate (Figura 2.1).

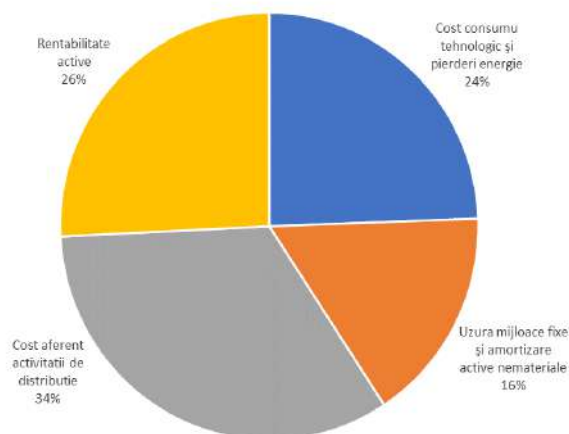

Figura 2.1. Structura tarifului mediu de distribuție, 2023

3. Indicatorii tehnico-economici aferenți activității de distribuție a energiei electrice.

Lista informațiilor de ordin economic și tehnic, inclusiv cu caracter operativ aferent activității de distribuție a energiei electrice se plasează trimestrial, în termen de cel mult o lună după finalizarea trimestrului și, respectiv, anual pe pagina web a întreprinderii în conformitate cu Hotărârea ANRE nr. 478 din 05.07.2012 cu privire la stabilirea informațiilor de ordin economic și tehnic referitoare la funcționarea sistemului electroenergetic.

Evoluția indicatorilor incluși în raportul pentru anii 2022-2023 poate fi consultată în Tabelul 3.1.

Tabelul 3.1. Indicatorii tehnico-economici ai rețelelor de distribuție.

Nr.	Indicatorul	Unitate măsură	2022	2023
1.	Total lungime linii electrice	km	35.677,2	35.741,6
	inclusiv :			
	110 kV	km	510,1	510,1
	35 kV	km	1.292,6	1.289,6
	6 -10 kV	km	14.556,6	14.561,0
	0,4 kV	km	19.317,9	19.380,9
2.	Numărul transformatoarelor în exploatare la sfârșitul perioadei	unit	9.563	9.596
3.	Capacitatea totală a transformatoarelor în exploatare	MVA	3.690,9	3.690,2
4.	Numărul centralelor electrice racordate la rețelele electrice de distribuție - total	unit.	80	139
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	78	137
5.	Numărul centralelor electrice racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință - total	unit.	24	65
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	24	65
6.	Numărul total al solicitanților, potențiali producători, cărora li s-a refuzat accesul la rețelele electrice de distribuție	unit.	404	373
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	404	373
7.	Numărul total al instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție la începutul perioadei	unit.	939.411	947.615
	inclusiv la rețelele electrice:			
	110 -35 kV	unit.	44	55
	6-10 kV	unit.	5.839	6.062
	0,4 kV	unit.	933.528	941.498
8.	Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință	unit.	11.377	14.158
9.	Numărul solicitanților, potențiali consumatori finali, cărora li s-a refuzat accesul la rețelele electrice de distribuție	unit.	866	640
10.	Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, deconectate de la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință	unit.	14.791	23.923
11.	Cantitatea totală de energie electrică intrată în rețelele electrice de distribuție	mil. kWh	3.165,69	3.054,20
12.	Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețelele electrice de distribuție	mil. kWh	228,01	223,93
		%	7,20	7,33
	inclusiv în rețelele electrice:			
	110-35 kV	mil. kWh	13,45	12,53
		%	0,42	0,41
	6-10 kV	mil. kWh	47,84	46,66
%		1,51	1,53	
0,4 kV	mil. kWh	166,72	164,75	
	%	5,27	5,39	

Conform datelor din Tabelul nr. 3.1. se constată că în perioada anului 2023 au fost înregistrate următoarele măjorări sau diminuări ale indicatorilor tehnico-economici:

- ✓ În perioada anului 2023 a crescut cu 75,64 % numărul centralelor electrice din surse regenerabile racordate la rețea;
- ✓ Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință a înregistrat o creștere de 24,44 %;
- ✓ Numărul instalațiilor, consumatorilor finali, deconectate pe parcursul anului a crescut cu 61,74 %;
- ✓ Cantitatea energiei electrice intrată în rețelele electrice de distribuție a înregistrat o descreștere de 3,52 %;
- ✓ Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică au înregistrat o creștere de cca 0,13 %.

4. Calitatea serviciului de distribuție a energiei electrice.

În conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.537/2020 din 24.12.2020, în continuare Regulament de calitate, sunt stabiliți indicatori de calitate, ce reflectă continuitatea livrării energiei electrice și calitatea relației dintre operatorul sistemului de distribuție și consumatorii finali sau utilizatorii sistemului, precum și consecințele nerespectării de către întreprindere, a valorilor minime stabilite ale acestor indicatori.

Întreprinderea este obligată să asigure continuitatea și calitatea în livrarea energiei electrice consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem, în conformitate cu valorile indicatorilor de calitate, stabilite de Regulamentul de calitate:

1. Continuitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor se calculează prin indicatorii generali de calitate;
2. Indicatorii garanțai de continuitate în livrarea energiei electrice oricărui consumator final;
3. Calitatea energiei electrice livrate;
4. Calitatea relațiilor între operatorii rețelelor de distribuție/ furnizori și consumatorii de energie electrică.

4.1. Continuitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor

Conform prevederilor Regulamentului de calitate, pentru a evalua continuitatea în alimentarea cu energie electrică sunt stabiliți indicatorii generali de continuitate (SAIDI, SAIFI, CAIDI), care reflectă situația pe întreprindere referitor la întreruperile neprogramate (avariate).

Indicatorii generali de continuitate, monitorizați conform prevederilor Regulamentului de calitate, se calculează în funcție de durata întreruperilor, numărul de consumatori afectați de o întrerupere și numărul total de consumatori deserviți.

În conformitate cu prevederile art. 33 din Hotărârii ANRE nr. 537/2020 din 24.12.2020, pentru anul 2023 valoarea medie anuală a indicatorului SAIDI nu va depăși valoarea întreruperile înregistrate pe parcursul ultimilor trei ani care este egală cu 88 de minute.

Pe lângă indicatorul SAIDI se raportează anual și valorile indicatorilor SAIFI și CAIDI.

Evoluția indicatorilor generali de continuitate pentru perioada 2022-2023 este reflectată în Tabelul 4.1.

Tabelul 4.1. Evoluția indicatorilor generali de continuitate.

Perioada	Numărul de locuri de consum, la începutul anului de referință	SAIDI, min	SAIFI, intreruperi	CAIDI, min
2023	947.615	81	1,90	43
2022	931.224	81	1,97	41

Note: Valori pentru medie tensiune.

În conformitate cu informațiile prezentate în Tabelul 4.1, ca urmare a eforturilor depuse de către întreprindere, în anul 2023 indicatorul SAIDI a fost menținut la nivelul anului anterior, nivelul indicatorului SAIFI a fost îmbunătățit, înregistrând o diminuare de 4 % iar indicatorul CAIDI a înregistrat o creștere de 5 %.

4.2. Indicatorii garanți de continuitate în alimentarea cu energie electrică

Regulamentul de calitate, de asemenea, stabilește și valorile indicatorilor garanți pentru fiecare consumator final în parte, inclusiv durata admisibilă a unei întreruperi programate și numărul anual de întreruperi programate, durata admisibilă a unei întreruperi neprogramate și numărul de întreruperi neprogramate pe parcursul unui an. Evoluția indicatorilor garanți de continuitate în alimentarea cu energie electrică pe parcursul anului 2023 este prezentată în Tabelul 4.2. și Tabelul 4.3.

Tabelul 4.2. Durata admisă a întreruperilor programate în livrarea energiei electrice oricărui utilizator de sistem pentru anul 2023.

Descriere	Clasificare	Nr. de întreruperi	Nr. de utilizatori de sistem, afectați de întreruperi		
			Casnici	Noncasnici	Total
Întreruperi programate, inclusiv:		14.539	5.182.589	428.469	5.611.058
- Întreruperi operate cu scopul realizării lucrărilor de reparații curente și mentenanță (cu excepția lucrărilor de reparație a sistemelor de bare a stațiilor electrice);	Total	8.212	2.397.241	179.914	2.577.155
	> 8 ore	6	1.815	140	1.955
- Întreruperi pentru realizarea lucrărilor de racordare și de reconectare;	Total	2.487	281.729	21.561	303.290
	>8 ore	2	59	28	87
- Întreruperi realizate la solicitarea terților;	Total	488	170.031	15.121	185.152
	>8 ore	9	324	32	356
- Întreruperi în legătură cu scoaterea în reparație a sistemelor de bare a stațiilor electrice de transformare	Total	227	247.246	18.321	265.567
	>12 ore	0	0	0	0
- Întreruperi pentru realizarea lucrărilor complexe de reconstrucție/renovare a rețelelor de distribuție, coordonate prealabil cu AAPL	Total	1.551	295.920	19.065	314.985
	Cu depășirea duratei coordonate	2	320	17	337
- Întreruperi de manevră		1.574	1.790.422	174.487	1.964.909

Tabelul 4.3. Numărul anual al întreruperilor neprogramate a serviciului de distribuție a energiei electrice, produse din motive imputabile OSD pentru anul 2023.

Descriere	Nr. de întreruperi	Nr. de utilizatori de sistem, afectați de întreruperi		
		Casnici	Noncasnici	Total
Pentru utilizatorii de sistem din mediul URBAN				
Numărul total de întreruperi a serviciului de distribuție	2.105	X	X	X
Nr. de utilizatori de sistem racordați la nivelul de medie tensiune , pentru care s-au înregistrat mai mult de 6 întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	0	40	40
Nr. de utilizatori de sistem, racordați la nivelul de joasă tensiune , pentru care s-au înregistrat mai mult de 9 întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	2512	230	2742
Nr. de adresări ale utilizatorilor de sistem, racordați la rețele de joasă tensiune, cu solicitarea compensațiilor pentru depășirea numărului anual admis de întreruperi	X	0	0	0
Pentru utilizatorii de sistem din mediul RURAL				
Numărul total de întreruperi a serviciului de distribuție	6.043	X	X	X
Nr. de utilizatori de sistem racordați la nivelul de medie tensiune , pentru care s-au înregistrat mai mult de 9 întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	0	1	1
Nr. de utilizatori de sistem, racordați la nivelul de joasă tensiune , pentru care s-au înregistrat mai mult de 12 întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	582	26	608
Nr. de adresări ale utilizatorilor de sistem, racordați la rețele de joasă tensiune, cu solicitarea compensațiilor pentru depășirea numărului anual admis de întreruperi	X	0	0	0

4.3. Calitatea energiei electrice livrate

Aspectele cu privire la calitatea energiei electrice livrate sunt stabilite de prevederile punctelor 63-65 a Regulamentului de calitate. Rezultatele anului 2023 comparativ cu cele înregistrate în anul 2022 sunt reflectate în Tabelul 4.4.

Tabelul 4.4. Parametrii de calitate a energiei electrice conform pp. 63-65 pentru anul 2023 în comparație cu anul 2022.

Tip solicitari	Termen	2022	2023
Solicitări legate de supratensiuni și goluri repetate de tensiune	Total	6.571	7.661
	Soluționate în termen mai mare de 24 ore	358	490
Solicitări ale consumatorilor finali, privind calitatea energiei electrice livrate	Total	247	195
Termen de 30 de zile calendaristice pentru rezolvarea cazului	Soluționate în termen mai mare de 30 zile	0	0
Numărul de solicitări ale consumatorilor finali privind deteriorarea receptoarelor electrice, inclusiv:	Satisfăcute	327	356
	Respinse	226	307
	Total	553	663

4.4. Calitatea relațiilor între operatorii rețelelor de distribuție/ furnizori și consumatorii de energie electrică.

Calitatea relațiilor dintre operatorii de rețea și consumatorii finali se identifică în baza următorilor indicatori:

- Anunțarea lucrărilor programate;
- Eliberarea în termenele stabilite a avizului de racordare;
- Respectarea termenelor de racordare a instalațiilor solicitanților la rețeaua de distribuție;
- Respectarea termenelor de reconectare a instalațiilor consumatorilor finali deconectați.

Anunțarea consumatorilor cu privire la lucrările programate se face prin diferite modalități. În localitățile rurale se plasează anunțuri pe panourile de informare de la primării și se anunță autoritățile locale. În localitățile urbane anunțurile se difuzează prin intermediul presei scrise, la posturile de televiziune și radio, cu 3 zile anticipație. Totodată, lista lucrărilor programate poate fi accesată oricând pe pagina web <http://premierenergydistribution.md/ro/toate-lucrurile-programate>.

Evoluția indicatorilor de calitate aferenți relației cu utilizatorii de sistem este prezentată în Tabelele 4.5 și 4.6.

Tabelul 4.5. Calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de distribuție și consumatorii finali / solicitanți.

Indicator	2022	2023
Anunțarea întreruperilor programate		
Total întreruperi programate	10.004	10.502
Întreruperi programate neanunțate	109	114
Racordarea la rețeaua de distribuție a instalațiilor solicitanților		
Numărul de cereri de racordare	11.377	14.157
Numărul de consumatori finali racordați în termen mai mare de 2 zile lucratoare	4	1
Reconectarea instalației de utilizare a consumatorului la rețeaua de distribuție		
Numărul total de consumatori reconectați	13.157	21.685
Numărul de consumatori reconectați în termen mai mare de 2 zile calendaristice	1	1

Tabelul 4.6. Calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de distribuție și consumatorii finali / solicitanți.

Eliberarea avizului de racordare solicitanților	Nr. de cereri 2023	Nr. de avize eliberate în termen 2023	Nr. de refuzuri 2023
TOTAL	10.949	9.861	1.087
Cereri de racordare la rețeaua electrică de distribuție a instalațiilor electrice ale potențialilor consumatori finali (10 zile)	7.304	6.589	714
Cereri de racordare la rețeaua electrică de distribuție a centralelor electrice (30 zile)	1.836	1.498	338
Cereri de racordare la rețeaua electrică de distribuție a centralelor electrice (10 zile)	1.809	1.774	35

5. Planul de investiții.

În perioada anului 2023, Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A. a transferat în exploatare investiții în valoare de 311.487,2 mii lei, cu uzura și amortizarea aferentă de 11.181,8 mii lei. Impactului investițiilor transferate în exploatare în anul 2023 asupra tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aplicând rata reglementată de rentabilitate de 10,28 %, constituie 1,53 bani/kWh. Este de menționat că circa 93% din valoarea totală a investițiilor respective a fost direcționată exclusiv spre construcția de noi rețele de distribuție și reabilitarea rețelelor electrice de distribuție existente, necesitate care derivă din petițiile consumatorilor, prescripțiile autorităților abilitate, măsurările și inspectările efectuate în teren, starea avansată de uzură a instalațiilor electrice de distribuție, etc.

Structura investițiilor transferate în exploatare în anul 2023 este următoarea:

- A. Investiții în construcții de noi rețele - 20.012,3 mii lei (6,4 %);
- B. Investiții în rețele existente - 217.654,9 mii lei (69,9 %);
- C. Investiții în mijloace de transport, mașini, mecanisme, utilaje mecanice – 4.668,9 mii lei (1,5 %);
- D. Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică – 43.146,8 mii lei (13,9 %);
- E. Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor electrice – 19.337,1 mii lei (6,2 %);
- F. Investiții în tehnica de calcul și telecomunicații – 4.337,8 mii lei (1,4 %);
- G. Investiții în immobilizări necorporale – 2.131,2 mii lei (0,7 %);
- H. Alte investiții legate de activitatea licențiată – 197,8 mii lei (0,06%).

Obiectivele atinse ca urmare a realizării investițiilor menționate sunt:

A. Oferirea accesului la rețeaua electrică pentru 669 solicitanți prin dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție în valoare 10.875,4mii lei. Lucrările au fost executate în temeiul art.45 al Legii cu privire la energia electrică nr.107/2016 și pct.3 al Regulamentului privind dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție nr. 94/2019 din 04.04.2019.

Majorarea capacității rețelei electrice de distribuție existente în legătură cu creșterea cererii de energie electrică a consumatorilor finali existenți, prin executarea investițiilor în valoare de 9.136,9 mii lei. Aceste obiecte de investiții au fost executate în conformitate cu prevederile Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 283/2016.

B. Reconstrucția, renovarea și reabilitarea rețelelor electrice de distribuție în sumă de 217.654,9 mii lei pentru îndeplinirea funcțiilor și obligațiilor reglementate prin licență, prevederile art.54-55 din Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016, prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr.537/2020, în temeiul pct.47 din Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor nr.283/2016, îndeplinirea prescripțiilor emise de organele abilitate și asigurarea securității în instalațiile electrice.

C. Înnoirea parcului auto cu :

- ✓ 3 automobile cu scopul reînnoirii unităților de transport pentru prestarea serviciului de distribuție;
- ✓ 7 automobile de tip Pick-up 4x4 pentru dotarea echipelor operative ce activează în regim 24/24.

Lipsa unităților de transport în cauză ar majora semnificativ timpul necesar pentru eliminarea avariilor din rețelele electrice de distribuție, cu eventuala încălcare a termenilor stabiliți de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, obligație stipulată și de art.15 al Legii cu privire la energia electrică nr.107/2016.

D. Reconstrucția, renovarea și reabilitarea rețelelor electrice interne din blocurile de locuit, echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică în sumă de 43.146,8 mii lei, după cum urmează:

- ✓ Centralizarea contoarelor electrice, în scopul asigurării nivelului corespunzător al tensiunii și înlăturării abaterilor de la normele de electrosecuritate;
- ✓ Extragerea contoarelor zona rurala;
- ✓ Montarea contoarelor la clienți casnici noi, în scopul asigurării prevederilor art.55 al Legea cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016;
- ✓ Schimbarea contoarelor cu termen expirat de exploatare, în scopul asigurării prevederilor Hotărârii Nr.74 din 25.02.2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale și modificarea unor acte normative aprobate de ANRE;
- ✓ Investiții în instrumente și dispozitive în lipsa cărora ar fi fost afectată activitatea de mentenanță;
- ✓ Renovarea conductoarelor magistrale în edificii în scopul asigurării nivelului corespunzător al tensiunii și înlăturării abaterilor de la normele de electrosecuritate.

E. Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor electrice în volum de 19.337,1 mii lei, o parte din lucrări :

- ✓ Reparația, izolarea termică a centrului de muncă Chișinău construit în 1974. Prin realizarea investiției s-a obținut un important efect de îmbunătățire a condițiilor de muncă pentru angajați precum și a duratei de exploatare a clădirii;
- ✓ Reparația acoperișului sediului central, din cauza țevilor de scurgere și învelișului de pe acoperiș apele aduse de ploi și zăpadă pătrundeau la etajele de jos distrugând pereții și podul;
- ✓ Schimbarea țevilor de apă și canalizare din edificiul vechi și depozit, cu scopul evitării inundării depozitului de materiale și a încăperii tehnice, evitând riscul de scurt circuit și deteriorarea materialelor depozitate;
- ✓ Reparație capitală a centrului de muncă Orhei, instalarea porților de acces și asfaltarea porțiunilor deteriorate de pe teritoriu, ce reprezenta pericol la deplasarea unităților de transport cât și pentru angajații ce puteau obține traume;
- ✓ Executarea lucrărilor de captare și evacuarea apelor pluviale, depozitul amplasat în or. Vatra.

F. Investiții în tehnica de calcul, telecomunicații, în sumă de 4.337,8 mii lei, o parte din lucrări:

- ✓ Investiții în echipamentele Lan/Wan, în vederea asigurării securității cibernetice și funcționării fiabile a rețelei informatice a întreprinderii;
- ✓ Având drept obiectiv înlocuirea echipamentelor învechite și asigurarea utilizatorilor cu instrumentele necesare desfășurării activității zilnice, au fost efectuate investiții în echipamente informatice (calculatoare), imprimante multifuncționale, scanner, proiector;
- ✓ Instalarea IP camere video la postul de intrare/ieșire a transportului și teritoriul întreprinderii (sediul central, str. A.Doga 4, Chișinău) în scopul asigurării protecției acestor obiective strategice și restricționării accesului terților la aceste obiective;

- ✓ Achiziția registratoarelor model TRASSIR Neuro Station 128 și HHDD, pentru înlocuirea echipamentului uzat;
- ✓ Cu scopul asigurării nivelului de securitate informațională au fost achiziționate Servere.

G. Investiții în immobilizări necorporale în volum de 2.131,2 mii lei, o parte din lucrări:

- ✓ Îmbunătățiri SGC, migrarea sistemului de operare pentru TPL (colectarea citirilor contoarelor în teren) de la Windows Mobile la Android;
- ✓ Asigurarea prevederilor Legii nr. 230/2022 "privind dreptul de autor și drepturile conexe" art. 105, prin necesitatea achiziționării licențelor;
- ✓ Achiziția Licențe Prime Read. Necesitatea în cauză a derivat din prevederile Regulilor Pieței Energiei Electrice, în particular, necesitatea citirii inclusiv a noilor producători de energie electrică de la distanță, cu procesarea curbei de sarcină la nivel orar;
- ✓ Conformarea la Hotărârea Guvernului 294 din 17/03/1998 cu privire la modificarea tipăririi formularelor tipizate de documente primare.

H. Alte investiții legate de activitatea licențiată în valoarea de 197,8 mii lei, după cum urmează:

- ✓ Renovarea sistemului de climatizare pentru filiala din Chișinău și Hâncești;
- ✓ Achiziția a unei mese și trei fotolii aferente serviciului de securitate și sănătate în muncă.

6. Măsurile de acoperire a sarcinii de vârf, consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție.

Măsuri de acoperire a sarcinii de vârf

Pentru a fi asigurată continuitatea în alimentarea cu energie electrică în sarcinile de vârf, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a întreprins un șir de acțiuni, inclusiv:

- ✓ Realizarea investițiilor;
- ✓ Monitorizarea sarcinii de încărcare a transformatoarelor de putere;
- ✓ Înlocuirea transformatoarelor medie tensiune/joasă tensiune din posturile de transformare existente;
- ✓ Trecerea la nivelul de tensiune 10 kV a rețelelor electrice care funcționau la tensiunea nominală de 6 kV;
- ✓ Înlocuirea conductoarelor neizolate din rețelele aeriene de joasă tensiune cu conductor torsadat (izolat) și modernizarea branșamentelor la consumatorii racordați la rețeaua reconstruită;
- ✓ Efectuarea de măsurători de sarcină, tensiune, analiza rezultatelor obținute și elaborarea planurilor corespunzătoare de acțiuni;
- ✓ Echilibrări de sarcină în rețele;
- ✓ Întocmirea bilanței energetice la nivel de zonă, localitate, posturi de transformare, pentru localizarea zonelor cu pierderi mari de energie electrică;
- ✓ Utilizarea sigiliilor de unică folosință, intensificarea acțiunilor de depistare a consumului neautorizat de energie electrică;
- ✓ Altele.

Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică

În perioada 01.01. - 31.12.2023 energia electrică pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție a fost achiziționată de la SA „Energocom” în baza contractelor:

1. nr. 2b81722 din 31.10.2022 și Acordurile Adiționale aferente acestuia, în perioada 01.01. – 31.03.2023.
2. nr. 2b21223 din 31.03.2023 și Acordurile Adiționale aferente acestuia, în perioada 01.04. – 31.12.2023.

Totodată, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a semnat Contractul de prestări servicii nr. 2s41122 din 20.06.2022 cu „ Navitas Energy” S.R.L. ce are drept scop acoperirea necesităților de energie de echilibrare ce își răsfrânge acțiunile asupra anului 2023.

Tabelul nr. 6.1. Structura procurărilor de energiei electrice în perioada anului 2023.

Nr.	Furnizor	Cantitate, mii kWh	Pondere, %
	SA Energocom	227.784	
1	Energocom (MGRES)	206.632	85,5%
2	Energocom (Nuclearelectrica)	5.693	2,4%
3	Energocom (OPCOM)	10.174	4,2%
4	Energocom (Nomad Energy Company)	0,056	0,0%
5	Energocom (Ukrhydroenergo)	625	0,3%
6	Energocom (Hidroelectrică)	4.660	1,9%
	Dezechilibre negative (Navitas)	14.029	5,8%
	Total de la începutul anului	241.813	100,0%
	Dezechilibre pozitive (Navitas)	- 46.680	